

NYILATKOZAT

a Román Munkáspárt küldöttsége és a Francia Kommunista Párt küldöttsége között lefolyt megbeszélésekről

1957. április 16–20. között Bukarestben megbeszélés folyt le a Román Munkáspárt Központi Vezetőségének küldöttsége és a Francia Kommunista Párt Központi Bizottságának küldöttsége között. A Román Munkáspárt Központi Vezetőségének küldöttségében részt vettek a következő elvtársak: Gheorghe Gheorghiu-Dej, a Román Munkáspárt KV első titkára, Constantin Pirvulescu, Gheorghe Apostol és Nicolae Ceausescu, a Román Munkáspárt KV Politikai Bizottságának tagjai, Paul Niculescu-Mizil és Vass Gizella, a Román Munkáspárt KV tagjai. A Francia Kommunista Párt Központi Bizottságának küldöttségében részt vettek a következő elvtársak: Waldeck Rochet,

Georges Frischmann és Marcel Servin, a Francia Kommunista Párt KB Politikai Bizottságának tagjai, Madeleine Vincent és Roland Leroy, a Francia Kommunista Párt Központi Bizottságának tagjai. A két küldöttség megvizsgálta a Román Munkáspárt és a Francia Kommunista Párt testvéri kapcsolatainak továbbfejlesztését, továbbá a román és francia nép baráti kapcsolatait és együttműködését szorosabbra vonásának lehetőségeit. Ugyanakkor véleményeszerűen folytattak a nemzetközi politikai helyzet és a munkásszervezők fontosabb kérdéseiről.

A megbeszéléseket a két párt részéről megnyilvánuló teljes nézetazonosság jellemezte minden kérdésben.

I.

A román és francia népet hagyományosan baráti kapcsolatok fűzik egymáshoz. A XVIII. és XIX. századból Franciaország forradalmi mozgalmának nemes eszméi, a dicsőséges Párizsi Kommun, a haladó francia kultúra és irodalom hatással volt sok romániai harcos forradalmár gondolkodására, termékenyítőleg hatott azonos román művészre és íróra, s meleg rokonszenvet keltett a francia nép, a társadalmi haladás fennkölt eszméinek hordozója iránt.

A román és francia nép barátsága különös erővel jutott kifejezésre a nagy társadalmi megmozdulások idején. 1907-ben Jean Jaurès és a Francia Szocialista Párt erősen tiltakoztak a romániai parasztfelkelések brutális elnyomásáért.

A francia munkásszervezők és kommunista pártja, s a francia antifa-sziszták a burzsoázia-ellenes rendszer nehezebb évtizedeiben nemzetközi szolidaritást vállaltak a romániai vasutasok, köllajipari munkások, bányászok és más dolgozók harcával a kenyérért, szabadságért, demokráciáért és testvériesen támogatták ezt a harcot.

A francia nép nagyrabecsüli a román hazafiak részvételét abban a

hősi harcban, amelyet az ellenállási mozgalom fejtett ki Franciaországban a hitleri megszállás idején, nagyrabecsüli azt, hogy a romániai dolgozók támogatják a francia munkásszervezőket és az egész francia népet a reakció ellen, Franciaország függetlenségéért és becsületéért, a békéért, demokráciáért és szocializmusért.

A Román Munkáspárt és a román nép közötti a hősi Francia Kommunista Pártot, Franciaország legnagyobb politikai pártját, a francia nép hazafias és forradalmi hagyományainak dicsőséges folytatóját, a franciaországi dolgozók érdekeinek következetes védelmezőjét.

A Francia Kommunista Párt küldöttsége közötti a Román Munkáspártot és a romániai dolgozókat, akik a Szovjetunió támogatásával és testvéri együttműködésben a népi demokratikus országokká, nagy sikerekkel értek el szocialista iparuk megteremtésében és megerősítésében, mezőgazdaságuk szocialista átalakításában, a dolgozók életszínvonalának szokatlanul emelésében, s a nép szolgálatába állított kultúra, művészet és tudomány fejlesztésében.

II.

A szakadatlan erősödő szocialista világrendszer létezése, a szocialista tábor ereje és összeforrtasága, a kommunista és munkáspárti befolyásuk fokozódása, a nemzetközi munkásszervezők fellendülése új helyzetet teremtett a világon; az erőviszonyok mérlege a szocializmus javára billent. Számos ázsiai és afrikai nép felszabadult a gyarmati iga alól, vagy harcban áll függetlenségének kivívásáért.

Világossá vált az az igazság, hogy az erőket a tevékenység, amelyek a béke és az összes államok közötti együttműködés mellett foglalnak állást, tekintet nélkül az államok társadalmi rendszerére.

Noha az utóbbi években a Szovjetunió, a népi Kína, az összes szocialista államok és más békekedvelő országok kezdeményezésének eredményeként, a kommunista pártok, a világ összes békekedvelő erőinek harca folytán enyhült az a nemzeti közellenség, az agresszív imperialista körök nem mondhatják le a békét veszélyeztető „erőpolitikájukról”.

Az Egyiptom elleni agresszió az imperialista körök agresszív politikájának brutális megnyilvánulása volt. Ennek az agresszióknak a kudarca, a-

melyet az egyiptomi nép ellenállása, a Szovjetunió kemény fellépése, az egész világ békekedvelő erőinek arányos kiállása idézett elő, azt bizonyítja, hogy a háború és a reakció erői ma már nem játszhatnak kényeskedvük szerint az emberiség sorsával.

Az amerikai imperialisták a gazdasági és a katonai nyomás eszközeit alkalmazva, az „Eisenhower-doktrína” spanyolra mozdított arra törekednek, hogy a Közel- és Közép-Keleten és Észak-Afrikában elfoglalják az angol és francia imperialisták és gyarmatosítók helyét. A Román Munkáspárt és a Francia Kommunista Párt megelégednek ezekkel a békét ellen irányuló újabb merényletekkel és kijelentik, hogy szolidaritással vállalnak a világnak ezen a részén lakó népek harcával — szabadságukért, függetlenségükért.

A Román Munkáspárt helyesli a Francia Kommunista Párt politikáját, amely — az algériai nép függetlenségéért folytatott harcát — a békét veszélyeztető „erőpolitikájukról”.

A két párt küldöttségeit az Európában előálló helyzet megvizsgálása

alapján hangsúlyozták, hogy az agresszív Eszkatlant Tömb Létezése, a német militarizmus újjalesztése, a „közös piac” és az „Euratom” létrehozása, Spetdel hitlerista tábornok kinevezése a közép-európai szárazföldi haderők főnökévé súlyosan fenyegetik a békét. A két párt véleménye szerint mind a francia, mind a román nép hazafias kötelessége harcolni Nyugat-Németország újraelgyezésére ellen, hogy újabb háború borzalmai szakadjanak az emberiségre.

A két párt szolidaritását fejezi ki mindazokkal az erőkkel, amelyek az egyesült, demokratikus és békekedvelő Németország megteremtéséért harcolnak. A két párt különösen a Német Demokratikus Köztársaságnak és Németország Szocialista Egyesült Pártjának béke erőszait üdvözlő és fenntartás nélküli, teljes szolidaritásáról biztosítja Nyugat-Németország kommunista pártját, amely a reakciós bonni kormány terrorintézkedése miatt, ma illegálisban kénytelen harcolni.

A Román Munkáspárt és a Francia Kommunista Párt képviselőinek az a véleménye, hogy meg lehet akadályozni az imperialisták háborús merénykedéseit és véget lehet vetni a nemzetközi feszültségnek a békés egymásmelletti létezés alapján, kifejezve az összes országok együttműködését, tekintet nélkül társadalmi rendszereikre.

A két párt hozzá kíván járulni mindazokhoz a kérdésekhez a megoldásához, amelyekről a béke megőrzése és megszilárdítása függ; ezért fokozott erőfeszítéseket fognak tenni a leszerelés, az európai kollektív biztonság megszervezése érdekében, az atommegnyitást való kísérletezések és az atomenergia használatának érdekében. A Szovjetunió elrettentő közölgését, továbbá az összes európai országok gazdasági kapcsolatainak fejlesztésére és együttműködésük megteremtésére vonatkozó javaslatokat — az atomenergia békés felhasználása céljából — szilárd alapot teremtenek a kérdések helyes megoldására.

A két párt képviselői megállapították, hogy a magyarországi ellenforradalmi megmozdulások okait és jellegét illetően nézetük teljesen azonos. Ezeknek az akcióknak az volt a célja, hogy megdöntsék a népi hatalmat és visszaállítsák a kapitalizmust, rest üssenek a szocializmus táborán és az imperializmus előretolt állásába, háborús tüzeléské tegyék meg Magyarországot. A magyarországi ellenforradalom veresége az imperialisták újabb kudarcát jelenti és a Szovjetunió vezette szocialista tábor legyőzhetetlen erejét bizonyítja.

A Román Munkáspárt és a Francia Kommunista Párt küldöttségei egyetértenek azzal a segítséggel, amelyet a Szovjetunió és a szovjet hadsereg nyújtott a magyar dolgozóknak az ellenforradalom szétzúzásához. A Szovjetunió teljesítette a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány kérését, és a proletár internacionalizmus elveit szem előtt tartva újabb nagyjelentőségű segítséget nyújtott a béke és a népek biztonságának megőrzéséhez.

A két párt örömmel állapítja meg, hogy a magyar forradalmi munkáspárti kormány jelentős sikereket ért el Magyarországon normális életnek helyreállításában és bizik abban, hogy a magyar nép begyógyítja az ellenforradalom ütött sebeit. A két párt biztosítja a Magyar Szocialista Munkáspártot, hogy mindenben szolidaritást vállal a népi demokratikus rendszer megszilárdítására és a szocializmus továbbépítésére irányuló harcával.

(Folytatása a 3-lk oldalon)

elvégezéséhez is kiserőlapot állítanak ki. Így történik ez például a 177. és 134. számú munkálathoz, amelyek munkadíja mindössze 0,33, illetve 0,14 lej. Ha valaki kiszámítja egy ilyen nyomtatvány árának és kitöltésére eső munkadíjának együttes összegét, bizonyára magasabb számot kapna mint a művelet végzésének költsége. Ez az nem dicséret megnyilvánulása a bürokráciának! Meggyőződhet erről bárki, ha átlapozza a személyi fizetési lapokat, amelyekből kitűnik, hogy egy hónapban 100, 150 és nem ritkán 200 darab papírt kibocsátanak egy munkás, vagy egy munkáscsoport számára.

Mindebből azonban nem következik az, hogy nem lennének ritkább kezdeményezések ezen a téren. Először Spéter Ávram elvtársnak, a vagyonosítási kormányzat vezetőjének gondolkodni kell.

„Egy nyomtatvány helyett élénk Spéter elvtárs, amely 150 rúvetl nyilvánvalóan ártalmas, lemmeg minden művelethez itt is külön papírokat bocsátottak ki, vagis az

Az R. M. P. Arad-városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XIII. évfolyam, 3782. szám

1957. április 24. szerda

4 oldal, 20 hani

Ünnepi ülés a fővárosban V. I. Lenin születésének 87. évfordulója alkalmából

A Román Munkáspárt Bukarest városi bizottsága Vlagyimir Iljics Lenin, a proletariátus nagy vezetője és tanítója születésének 87. évfordulója alkalmából április 22-én ünnepi gyűlést rendezett az Atheneumban.

Az emelvény vörös drapériákkal díszített háttérben Lenin hatalmas méretű arcképe mellett kétoldalt az évforduló évszámai: 1870–1957. Az arckép felett a következő felirat: „Eljen a marxizmus-leninizmus!”.

Az ünnepi ülésen a következő elvtársak vettek részt: Gheorghe Gheorghiu-Dej, Chivu Stoica, dr. Petru Groza, Gheorghe Apostol, Emil Bodnarus, Petre Borila, Nicolae Ceausescu, Iosif Chisinevici, Miron Constantinescu, Alexandru Draghici, Mogyorós Sándor, Constantin Pirvulescu, Dumitru Coliu, Leonie Rauiu, Leontin Salajan, Stefan Voitec, Fazekas János, Vladimir Gheorghiu, Al. Birladeanu, dr. C. I. Parhon professzor, akadémikus, Traian Savulescu prof., akadémikus, Alexa Augustin, A. Bunaciu, I. Cozma, Constantin Craciun, P. Daju, Fl. Danalache, P. Dragoescu, M. Florescu, Ion Gheorghe, Elena Lascu-Iordachescu, I. Murgulescu, P. Niculescu-Mizil, I. Pas, Petre Lupu, Gr. Preoteasa, Gh. Stoica, Miron Serban, B. Solomon, A. Stancu, Vass Gizella, a Román Munkáspárt Központi Bizottságának tagjai, Gh. Diaconescu, Gh. Gaston Marin, dr. Voinea Marin, A. Vijioli, miniszter, nagy-nemzetgyűlési képviselő, társadalmi szervezetek vezetői, régi munkásszervezők, tudósok, művészek és írók, katonák, a fővárosi vállalatok és intézmények számos dolgozója.

Részt vettek egyes bukaresti diplomáciai képviselők vezetői. Az ünnepi gyűlés elnökségében helyet foglaltak a Román Munkáspárt KV Politikai Bizottságának tagjai, az RMP KV több tagja, tudományos és művészeti vezetők.

Az ünnepi gyűlés elnökségében helyet foglaltak a Román Munkáspárt KV Politikai Bizottságának tagjai, az RMP KV több tagja, tudományos és művészeti vezetők.

Szovjet vendégek városunkban

Hétfőn reggel fél kilenckor érkeztek városunkba a temesvári atomenergia kiállítást kísérő szovjet atomfizikusok.

A szovjet tudósokat a városi néptanács épületében Bíró István és laschievici Cornel elvtársak, a városi pártbizottság titkái, Duma Gheorghe, Kelemen Sándor, a városi tanács végrehajtó bizottságának elnökei, Ghirboan Augustin, a TKT Aradi fiókjának elnöke, dr. V. Ciurea, az állatorvosi főiskola professzora, Toma Elza és Ionescu Ana a városi néptanács funkcionáriusai, valamint más elvtársak fogadták.

Duma Gheorghe elvtárs üdvözlővén a vendégeket, többek között a következőket mondta: „Örömmel fogadjuk Önöket városunkban és büszkék vagyunk, hogy körünkben üdvözölhetjük a világ leg-haladóbb tudományának, a szovjet tudományának küldöttét. A temesvári

említett esetben százötvenet. Külön-külön kiállítani a munkákat, két nap volt szükséges, míg az összesített munka-bon kitöltéséhez 3–4 óra elegendő. A kezdeményezés által a havonként kiállított nyomtatványok száma 6–7000-ről 2500-ra csökkent. Hajdu Ferenc mester elegendően beszélt arról, hogy míg a múltban napl munkáidejének körülbelül egy-harmadát rabolta el az adminisztratív teendő, most lényegtelen időt fordított arra.

Mindez azt bizonyítja, hogy nagy lehetőségek mutatkoznak a G. Dimirov gyárbán is a bürokrácia csökkentésére. Ezeket a lehetőségeket a gyár vezetőségének a legelőrebb időn belül értékesítenie kell.

Ajánljuk a többi ipari vállalatok igazgatóságának is, hogy a megajított bevételeit és normázási rendszer bevezetésének előkészítésével párhuzamosan tanulmányozzák Dobrescu mester és Spéter könyvelő kezdeményezése alkalmazásának lehetőségeit a sajátos körülmények figyelembevételével.

(I. L.)

szelet életünk képviselői, továbbá fővárosi élnunkások.

Helyet foglalt az elnökségben A. A. Japisev, a Szovjetunió bukaresti nagykövete is.

Ugyancsak az elnökségben foglalt helyet a Francia Kommunista Párt KB küldöttségének tagjai, élükön Waldeck Rochet-vel, az FKP KB Politikai Bizottságának tagjával.

Az ünnepi gyűlést Constantin Pirvulescu elvtárs, a Román Munkáspárt KV Politikai Bizottságának tagja nyitotta meg.

Nicolae Ceausescu elvtárs, az RMP KV Politikai Bizottságának tagja, a KV titkára, méltatta Vlagyimir Iljics Leninnek, a dolgozó emberiség nagy

génuszának életét és munkásságát.

A gyűlés résztvevői hosszasan fűntek a marx-lenini eszmék diadala, országunk szocialista építésének győzelmé, a nagy Szovjetunió vezette szocialista tábor országai közötti egység és törhetetlen barátság tovább megerősödése mellett.

Florin Danalache elvtárs, az RMP KV tagja, az RMP Bukarest városi bizottságának első titkára felolvasta a gyűlés résztvevőinek a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságához intézett üdvözlő táviratát.

A gyűlés művészi előadással ért véget.

(Agerpres.)

Emlékezés a moszkvai Nagy Színházban

MOSZKVA. (Agerpres.)

A Szovjetunióban április 22-én ünnepélyes keretek között emlékeztek meg Vlagyimir Iljics Leninnek — a szovjet állam megteremtőjének, a Kommunista Párt vezetőjének és tanítómesterének — 87. születésnapjáról.

Moszkva ünnepi díszbe öltözött. A meleg tavaszi napfényben fűdő utcák és terek bíbor ruhát öltöttek.

A Nagy Színház homlokzatát Vlagyimir Iljics arcképe díszíti. A Nagy Színházban hétfőn este összegyűltek a főváros dolgozóinak képviselői, hogy méltó módon emlékezzenek meg a nagy vezető születésének 87. évfordulójáról. A Kommunista Párt veteránjai mellett jelen vannak ifjak, munkások és államférfiak, tudósok és írók, a vörös hadsereg katonái és a Moszkva környéki kolhozok parasztjai.

Az elnökségben a következő elvtársak foglaltak helyet: N. Sz. Hruscsov, L. M. Kaganovics, G. M.

Malenkov, A. I. Mikoján, V. M. Molotov, M. G. Pervuhin, M. Z. Szaburov, N. A. Szuszlov, G. K. Zsuzkov, L. I. Brezsnyev, D. T. Szeplov, E. A. Furceva, N. M. Svernyik, A. B. Arisztov, N. I. Beljajev, P. N. Pozdnyelov.

A párt és a kormány vezetői mellett ugyancsak az elnökségben foglalt helyet A. D. Blohin, V. A. Karpinszkij, N. N. Kolesnyikov, G. I. Petrovskij, E. D. Sztaszova, L. A. Feliceva elvtársak és a régi lenini gárda más veteránjai, akiket a jelenlevők meleg szeretettel fogadtak.

Az ünnepi gyűlést N. Sz. Hruscsov, az SZKP KB első titkára nyitotta meg, aki után E. A. Furceva, az SZKP Központi Bizottságának és az SZKP Moszkvai Városi Bizottságának titkára emlékedett szóra: E. A. Furceva beszédét a hallgatóság többször viharos tapssal szavaltotta fel.

Az ünnepi beszéd után a jelenlevők tiszteletére hangversenyt adtak.

Jsmét Aradon...

Két hétnél alig régebben kerestek fel utoljára városunkat a nagyváradi Állami Magyar Színház művészgyűjtésének tagjai — az Örök barátaink című nagyszerű szavallal esttel, s máris új aradi vendégvadászra késztülnek. Szinte még magunk előtt látjuk Bárdi Teréz, amint Eminescu örökségét, Casimir és proletrját szavallja, valamint tehetséges művésztársait, s néhány nap múlva újra alkalmunk nyílik látni és hallani őket. Ezúttal a Felszállott a páva... című művészi keretében lépnek előnk április 29-én, hétfőn a Kultúrpalota nagyszínházban. A nagy sikert ígérő műsort kétszer ismétlik meg április 29-én Aradon a nagyváradi színház művészei: délután fél hat és este fél kilenc órai kezdettel. Mi is a műsor tartalma? Népi balladák, jelenetek, évszázados népdalok színes, eleven bokréta. Olyasmí, amit városunk irodalomkedvelői közönségének sajnos ritkán nyílik alkalma élvezni. Ezúttal a Tóth Árpád irodalmi köré az érdem, hogy ezt lehetővé teszi számunkra. Örömmel értesítünk arról, hogy már az első napokban városunkra nagy érdeklődés nyilvánul meg a művésztel iránt. Az érdeklődést csak fokozza, hogy olyan színészek nevet olvashatjuk az előadást hirdető falragaszon, akiket megismerünk és megszeretünk. Mert Bárdi Teréz mellett — akit ezúttal rendezői minőségben is megismerhetünk — ellátogat Aradra Szőgi Arany, Kovács Apollónia, Ferenczi Annamária, Tanai Emil, Beényi Ferenc és Kozma Lajos is, valamint a kitűnő nagyváradi Dankó Pista népi zenekar Mezei György vezetésével.

A műsor összekötő szövegét Diósszágyi Ibolya váradi kollónk írta, a zenei részt pedig Kovács Apollónia állította össze. A jegyek már kaphatók az AGES-nél.

Tekintettel a művésztel műsorának rendkívül nevelő hatására a Tóth Árpád irodalmi kör kleszközlője, hogy a diákok a délutáni előadáson ketten egy jeggyel vehessenek részt.

Az első összekötő szövegét Diósszágyi Ibolya váradi kollónk írta, a zenei részt pedig Kovács Apollónia állította össze. A jegyek már kaphatók az AGES-nél.

Tekintettel a művésztel műsorának rendkívül nevelő hatására a Tóth Árpád irodalmi kör kleszközlője, hogy a diákok a délutáni előadáson ketten egy jeggyel vehessenek részt.

Az első összekötő szövegét Diósszágyi Ibolya váradi kollónk írta, a zenei részt pedig Kovács Apollónia állította össze. A jegyek már kaphatók az AGES-nél.

Tekintettel a művésztel műsorának rendkívül nevelő hatására a Tóth Árpád irodalmi kör kleszközlője, hogy a diákok a délutáni előadáson ketten egy jeggyel vehessenek részt.

Több figyelmet érdemlő KEZDEMÉNYEZÉS

Számos vállalatvezetőt, technikus, munkást foglalkoztat az utóbbi időben a termelőegységek adminisztratív tevékenységének egyszerűsítése, csökkentése. S ez érthető is. Egyrészt a túlzott központosság, másrészt az a hajlam egyes üzemekben, hogy halmaznak az aktákat, nyomtatványokat, nyilvántartásokat, — az adminisztratív dolgozók létszámának felduzzasztásához, a mérnöknek és mestereknek a termelés irányításától való elvonásához vezetett.

Tartományos érdeklődést váltott ki Dobrescu Benone elvtársnak, a rescai kombinát mesterének kezdeményezése. Amint a temesvári Drapelul Rosu közölte Dobrescu Benone egyszerűsítette az elsőleges nyilvántartást a „munka-bonnierek” összevonása által. Így sok mester, aki értékes órákat veszített el adminisztratív munkával, felszabadult a termelés számára. Dobrescu mester kezdeményezése után a G. Dimitrov gyárbán is napirendre tűzték a nyomtatványok — és főleg a munkálathoz kiserő papírok — csökkentését illető kezdeményezést. A kezdeményezésnek tanulmányozását a lenyomatási, technikai és tervszerűsítési osztályok vezetőiből bizottsá-

got létesítettek azzal a megbízatással, hogy meghatározott időpontban javaslatakat dolgozzanak ki, s kísérletekkel alkalmazzák az azokat a gyár valamelyik üzemosztályán. Sajnos azonban a dicséretre méltó elképzelés „holtvágányra” jutott, illetve megmaradt csak az elképzelésnél. A gyár igazgatósága ezt így indokolja: a megjavított bérzési és normázási rendszer életbeültetésével párhuzamosan és ezzel összefüggésben szándékoznak egyszerűsíteni, a jelenlegi nyilvántartást. Ez azonban csak látszólag elfogadható érvelés. Nem indokolja ugyanis a technikai és adminisztratív vezetésnek azt a mulasztását, hogy nem foglalkozik a jelenlegi nyilvántartási rendszer előkészítésével sem. Így nem irányította azokat a bizottságokat, amelyek a megjavított bérzési rendszer bevezetésének előkészítésével technikai-szervezési intézkedések kidolgozásával foglalkoznak, hogy a bürokratikus megnyilvánulások kiküszöbölésére is kiterjedjen a figyelemük. Pedig ezen a téren még igen sok a tennivaló, számos lehetőség mutatkozik. Utaljunk szemléltetést csupán a személyeszállítógépek gyártásánál fennálló helyzetre. A legaprókékosabb műveletek

A decemberi pártfathározat szellemében

Hogyan készül a December 30 gyár a megjavított bérézési és normázási rendszer alkalmazására?

Beszélgetés Almási György elvtárral, a December 30 gyár üzemi bizottságának elnökével

Szombaton, április 20-án felkerestem Almási György elvtársat, a December 30 gyár üzemi bizottságának elnökét, hogy megtudjam, miként készül a gyár munkaközössége a decemberi pártfathározat szellemében a megjavított bérézési és normázási rendszer alkalmazására. Almási elvtárs készséggel válaszolt kérdéseimre.

Megtudtam tőle, hogy a gyárban augusztus 1-től kezdve kerül sor a megjavított bérézési és normázási rendszer bevezetésére és akkor, — számítások szerint, — körülbelül 13 százalékos átlagfokozást érhetnek el a dolgozók. Ez természetesen megköveteli a gazdaságosabb munkát, tehát a termelékenység fokozását. Eppen ezért kapták a feladatot, hogy legyenek meg mindent az 1957. évi munkatermelékenység növelési mutatószámok további 3,5 százalékos növelése érdekében.

Almási elvtárs részletesen beszélt ezután arról, hogy a gyár műszaki-üzemviteli vezetősége az üzemi bizottsággal karöltve, miként látott hozzá az előkészületek megszervezéséhez. Az elmondottakból, valamint az ezzel kapcsolatban beszámolt munkatervet és a már beérkezett jelentések tanulmányozásából megállapítottam, hogy jól, szervezettel, helyesen dolgoztak, gondos munkát végeztek és végeznek.

Az üzemi bizottság és a műszaki-üzemviteli vezetőség tagjaiból ugyanezt a központi kollektívát alakították, amely terv alapján az egész gyárban irányította és irányítja ezt az akcióit. Huszonegy tagú technikusokból álló munkaközösséget létesítettek, amelyek az volt a feladata, hogy — az üzemi bizottságtól kapott kiképzés alapján — ismeresse a dolgozókat a megjavított bérézési és normázási rendszerrel kapcsolatban a minisztériumtól és a Textilipari Dolgozók Szakszervezetének Központi Bizottságától kapott utasításokat és a dolgozókkal együtt megtárgyalják a lennívalókat.

Minden váltásban gyűléseken került sor a kérdések megvitatására. Egy-egy ilyen megbeszélésen két-három szakszervezeti csoport dolgozó vettek részt, a mozgósításról az üzemszervező szakszervezeti csoportjai gondoskodtak. Ezek a gyűléseken került sor a munkatermelékenység növekedését szolgáló műszaki-szervezési intézkedések megvitatására is. A gyárban ugyanis már előzőleg üzemszervezőként összesen hat albizottság alakult, amelyeknek tagjai tanulmányozták a munkahelyek sajátosságait, valamint az egyéni javaslatokat és tervet állították össze a fogantatásra váró olyan műszaki-szervezési intézkedésekről, amelyek elsősorban a munkatermelékenység növekedését biztosítják.

Az említett megbeszéléseken számos felvétel és sok értékes javaslat hangzott el a foglalkozási ágak beosztásáról, a díjszabásokról, illetve a teljesítménybér helyes alkalmazásáról, valamint a jelenlegi prémiumrendszer megjavításáról. Összesen 128 ilyen javaslatot tettek a dolgozók, s a javaslatok legnagyobb része arról tanuskodik, hogy elmélyülten foglalkoztak a kérdésekkel. A javaslatokkal kiegészítették az év elején a kollektív szerződés kidolgozása alkalmával összeállított műszaki-szervezési intézkedési tervet. Ugyanakkor néhány, az év elején készült tervben foglalt pont megoldási idejét közelebbi dátumra határozták meg, hogy idejében — a megjavított bérézési és normázási rendszer alkalmazása előtt, — biztosíthassák a feltételeket a munkatermelékenység 3,5 százalékos növelésére.

Az így összeállított terv szövegét kitűzték az üzemszervezők, majd az április elején megtartott termelési értekezleteken újra vitába bocsátották. Ekkor kaptak választ a dolgozók azokra a javaslatokra is, amelyek nem kerültek be a tervbe. Egyben felhívták figyelmüket, hogy tegyenek újabb javaslatokat mind a bérézési és normázási rendszer megjavítására, mind pedig a műszaki-

szervezési intézkedésterv kiegészítésére. A folytonosság biztosítása érdekében kis javaslatok sorát helyeztek el az üzemszervezők. Ezekből tíznaponként az albizottságok gyűjtik össze az írott javaslatokat és továbbítják a központi kollektívának. Rövid idő alatt több javaslat is érkezett a dolgozók részéről.

Almási György említett néhány ilyen javaslatot, amely az egyik vagy a másik kérdés, illetve együttesen, komplex megoldásokat tartalmaz. Ugyancsak szólt a már összeállított műszaki-szervezési intézkedésterv egyes pontjairól is.

Ragadjunk ki néhányat a javaslatok, illetve tervfoglalt kérdések közül. A fizetések osztályozásával kapcsolatban Ponta Radu javasolta: tanulmányozzák annak a lehetőségét, hogy a kártól osztályon dolgozóknak többet fizessenek az egészségre káros munka miatt. Morar Maria szálleltetendő javaslatát is érdekes véleménye szerint a szállítókban jobb eredményre vezetne, ha a jelenlegi csoportos teljesítménybért (akordbért), díjszabás szerinti fizetést helyettesítik és a prémiumrendszer alapját a minőségi teljesítményeknek kellene képezniük.

Ugyancsak a szállításvetőben, az ugynevezett enyvező részleg munkájának megjavításával kapcsolatban hangzott el a javaslat, — amelyet már egy ideje alkalmaznak is, — hogy egy szerkezet segítségével szabályozzák az enyvezést, a gépek fordulatszámát, mert a mennyiségi teljesítésért folyó hajszá miatt az utóbbi időben sokan megelégedtek a minőséggel. Emiatt a szálak keménysége nem volt megfelelő, sűrűn állt be szakadás és a szállítók osztály naponta 20—25 szálhengert kapott vissza a szövődései miatt a feldolgozás céljából. Két hete alkalmazzák az említett módosított, tökéletesített eljárást, s azóta egyetlen henger sem vágta le a szövőgépekről, ami jelentős anyag- és munkaidőmegtakarítást biztosít.

A kísérleti állomáson...

Ez évben a Mosóczy-telepi mezőgazdasági kísérleti állomás dolgozóinak nagy körültekintéssel végzik a mezőgazdaság számára oly fontos kísérleteket. Elvételek 7 hektáron a közelmúltban érkezett „Pionir 332-es” hibrid kukorica vetőmagot, amely már ki is kelet és a gondos növényápolók elvételek az első kapálást. Az itt dolgozók közül Brinzei Gheorghe, Schönerer János, Jurca Ioan, Janson Erzsébet és mások végeztek jó munkát.

A kísérleti állomáson természetesen a kukorica mellett számos fontos agrotechnikai szabályokat dolgoznak ki, amelyet a rajoni fajtáknál majd ezen a vidéken alkalmazni kell.

Dózsa György mozi: április 30-ig: EANYOM BECSBEN EL. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óra. Délelőtt 10 és 12 óra. Matiné. N. Balassó: április 30-ig: SZEGÉNY SZERELMESEK KRÓNKAJA. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óra. — I. L. Caragiale mozi: április 28-ig: NYOMOK A HAVON. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óra. Ifjúsági: április 28-ig: SCSUSZCSIA. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óra. Herbák: április 28-ig: GROF MONTE CRISTO. II. rész. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óra. Solidaritása mozi (Gai): április 24-ig: A FIU. Előadások: 5 és 7 óra. Vasárnap: 3, 5 és 7 óra. Hétfőn nincs előadás. — Maxim Gorkij (Miklaka): április 24-ig: A HAZUG MAXIM. II. rész. (Mosóczy-telep): április 26—28-ig: ILIE MEZESHETEI. December 30 üzemi filmszínház: április 27—28-ig: GYERMEKRABLOK. Előadások: 3, 5, 7 és 9 óra.

A Bernát Andor gépjármű központ (Kogălniceanu utca 45) alkalmaz:

- 10 lakatos-szerelőt
- 3 hegesztőt
- 2 asztalos
- 4 őrt
- 10 szakképesített munkást

Az Eszli Egyetem hallgatóinak figyelmébe

A marxista esti egyetem igazgatósága közli mindazokkal az elsőéves tanulókkal, akik nem vettek részt az április 22-én megtartott szemináriumon, hogy április 26-án, pénteken délután 17 órakor pótszemináriumot tartanak számukra.

A pártélet hírei

Kiképzőgyűlésen

Április 19-én délután a városi pártbizottság székházában az összes kerületi alapszervezetek agitátorai, valamint a falujságok szerkesztőbizottságainak tagjai kiképző gyűlést vettek részt. A kiképzőgyűlést Bíró István elvtárs, a városi pártbizottság titkára tartotta, aki rámutatott a kerületi alapszervezetek agitátorai és a falujságok szerkesztőbizottságai előtt álló feladatokra. Megemlítette többek között a II. pártkongresszus határozatainak teljesítéséért vívott harc fontosságát, majd beszélt a legidősebb nemzeti közeli kérdésekről.

Május 1. a dolgozók nemzetközi szolidaritásának napja méltó köszöntésével kapcsolatban Bíró elvtárs kifejtette: az agitátoroknak széleskörű mozgósító munkát kell végezniük a lakosság körében, hogy mind nagyobb számban jelenjenek meg a május 1-én megtartandó nagygyűlésen.

Fellendült a munka

Több ízben írtunk arról, hogy a monostori kommunisták nem végeznek rendszeres politikai-szervezőmunkát a mezőgazdaság szocialista átalakításával kapcsolatban. Az elmúlt napokban azonban ezirányú munkájuk fellendült. Jelentős segítséget kaptak a vingai kommunistáktól, akik közül többen felkeresték a monostoriakat. Azonkívül, hogy elmagyarázták, hogyan sikerült az évben mintegy 120 egyéni gazdálkodó dolgozó parasztot meggyőzni a szocialista mezőgazdálkodás felbontásáról, még a terepen is segítséget nyújtottak.

Podaaba Milutin elvtárs, a rajoni pártbizottság titkára képezte ki az agitátorokat, részletesen megmagyarázta, hogyan kell dolgozniuk a terepen. Ezenkívül Bot Aurel és Pasaria Nicolae területi instruktorok, valamint Horga elvtárs, a rajoni néptanács aktivistája, a terepen állandóan irányítják az agitátorok munkáját és maguk is részt vesznek a felvilágosító tevékenységben. Az akciók alig néhány nap előtt kezdtek meg, de máris mutatkoznak az első eredmények. Mintegy tizenkét egyéni gazdálkodó meggyőződött arról, hogy a közösen jobb az élet és kérés felvételét a mezőgazdasági társulásba.

A pártoktatásban résztvevők figyelmébe

Az Alföldi Politikai Könyvtár kiadásában megjelent:

- Kina Kommunista Pártjának VIII. kongresszusa: jelentések, beszédek, dokumentumok — 1956. december 15—27.
- Eugen Preda: Összeomlóban a gyarmati rendszer.
- P. Radovan: Az RMP szervezeti szabályzata a pártélet lenni normáinak megtestesítője. (A pártaktivista kis könyvtára).
- H. D. Starin: Mi az iparvállalati terv és hogyan teljesítik.
- Esti párttanfolyamok hallgatói részére (II. év, harmadik rész, városi tanfolyam).
- Esti párttanfolyamok hallgatói részére (II. év, negyedik rész, városi tanfolyam).
- Az RMP — dolgozó népiink vezetője a szocializmus építéséért folyó harcban. (1951—1956). (Az RMP történetét tanulmányozó körök részére).

Válaszolunk hallgatóinknak. 19.55: „Joéjszátat gyerekek”. 20.30: „Szülők és gyermekek”. 21. Zene. 21.45: Rómán népi melódia. 22: Hírek és sport hírek. 22.30: Könyvzene. 22.50: Magyar népi muzsika. 23.05: Szimfonikus hangverseny.

BUKAREST II.: 14: Hírek. 14.03: Működve zenekarok műsora. 15: Népi melódia. 15.40: Szimfonikus költemény. 16: Hírek. 17.15: A rádió szövege. 17.30: Zenekari hangverseny. 18: Hírek. 19.15: Rómán népi muzsika. 20: Hírek. 20.03: Verdi: Othello dnm operája. 23: Hírek és sport hírek. 23.15: Eji hangverseny.

Szardán, április 24-én 18 órakor az Oros Könyv üzletben szimfonikus hangversenyt követően hangfőzetű Műsor: Cezar Frantz: szonáta hegedűre és zongorára. Közreműködik David Ojstrach és L. Oberin. Bevezető előadást tart dr. Dorin Spentia.

Az Orosztudományi Társaság

aradi fiókja pénteken, április 26-án este 7 órakor a Poliklinika nagytermében szimpoziumot rendez, amelynek előadói dr. Radu C. dr. Fogas A., dr. Sadeanu, dr. Popescu I., dr. Anghelescu G., dr. Hodosi G., dr. Petrisor V., dr. Ienei C.

A Társaság gyógyszerészeti osztálya ugyancsak pénteken, április 26-án este 7 órakor székházában (Horia tca 2) előadást rendez, amelynek előadói Kóvár Kálmán és Niedermayer Ferenc gyógyszerészek.

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

A Tavaszi Kupa állása a „B”- és „C”-ligában

A B) és C) ligában 3—3 fordulót játszottak a Tavaszi Kupamérkőzések keretében és az eredményekről

már beszámoltunk, a táblázatok állását pedig alább közöljük:

B) liga:

Aranygyéresi Energia	3	2	1	—	8:4	5
Szászrégeni Recoita	2	2	—	—	4:0	4
Lupényi Energia	3	2	—	1	3:3	4
Aradi Energia G. Dm.	3	1	1	1	9:5	3
Kolozsvári Stiinta	2	—	1	1	3:4	1
Aradi Locomotiva	2	—	1	1	3:6	1
Sztálinvárosi En. U. Tr.	3	—	3	—	1:9	—

C) liga:

Rescai Energia III.	3	1	2	—	5:2	4
Brádi Progressul	2	1	1	—	5:3	3
Energia 108.	3	1	1	1	6:6	3
Vörösi Acéli Energia	3	1	1	1	2:4	3
Fl. Rosie November 7	2	—	2	—	4:4	2
Aradi En. Constructorul	2	—	2	1	4:5	2
Energia 14.	2	—	1	1	1:3	1

Divíziós csapatok Tavaszi Kupa-programja

A Tavaszi Kupa labdarúgó mérkőzései során az A), B) és C) ligában ezen a héten a következő mérkőzéseket bonyolítják le:

A) ligában elmaradt mérkőzés csütörtökön: Nagyvárdi Progressul — Bukaresti Dinamo.

A) LIGA: I. csoport: Sztálinvárosi Dinamo — Temesvári Stiinta, Marosvásárhelyi Recoita — Bukaresti Progressul, Ploesti Energia — Hadsereg Központi Háza. II. csoport: Bukaresti Locomotiva — Sztálinvárosi Energia, Bukaresti Dinamo — Ploesti Energia, Aradi FL Rosie UTA — Nagyvárdi Progressul.

B) LIGA: Kolozsvári Stiinta — Aranygyéresi Energia, Szászrégeni Recoita — Lupényi Energia, Aradi Locomotiva — Aradi Energia G. D. Dimitrov.

C) LIGA: FL. Rosie November 7 — Aradi Energia Constructorul, Brádi Progressul — Rescai Energia III., Energia 14. — Energia 108.

NÉHÁNY SORBAN

Junius 2-án Belgrádban a Rómán NK és a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság válogatott női kosárlabda csapatai mérköznek.

A világbajnoki selejtező mérkőzése során Brazília csapata 1:0 arányban győzött Peru ellen. Az első mérkőzésen, amelyet Limában játszottak, az eredmény 1:1 arányú döntetlen volt, így Brazília került be a svédországi labdarúgó világbajnokság döntőjébe, ahol már

Svédország és Nyugat-Németország vannak.

Ujzölden és Libanon Davis Kupa mérkőzésen az újjáéledt teniszjátékosok 3:0 arányban győztek.

A Bukaresti Dinamo második mérkőzését Magdeburgban játszotta Németországban és ezúttal is a berlini Dinamo ellen mérkőzött. A mérkőzés most is döntetlen volt: 1:1 arányban végződött.

Magyar vívógyőzelmek az ifjúsági világbajnokságon

A Varsóban folyó ifjúsági vívó világbajnoki viadalon a fiúk és leányok törversenyében a magyar versenyzők szerezték meg a győzelmet. A román vívók közül Csipser Attila és Tarangolu Eugenia szerepeltek a legjobban, Orbán Olga, az olimpiai második helyezett még a selejtezőből kiesett. Az eredmények:

Fiúk, törverseny: 1. Fülöp (Magyar NK) 7 győzelem, 2. Kamutli (Magyar NK) 5 győzelem, 3. Ostrop (Sovjetunió) 4 győzelem, 4. Rumin (Sovjetunió) 4 győzelem, 5. Debeur (Belgium) 4 győzelem, 6. Csipser Attila (Rómán NK) 2 győzelem, 7. Wojda (Lengyel NK) 2 győzelem, 8. Stock (Német Szövetségi Köztársaság) 1 győzelem.

Leányok, törverseny: 1. Rejtő (Magyar NK) 6 győzelem, 2. Colombetti (Olaszország) 5 győzelem, 3. Ommerborn (Saarvidék) 4 győzelem, 4. Migas (Lengyel NK) 4 győzelem, 5. Schmidt (Német Szövetségi Köztársaság) 4 győzelem, 6—7. Agoston (Magyar NK) és Predaroli (Olaszország) 2—2 győzelem, 8. Tarangolu Eugenia (Rómán NK) 2 győzelem.

Meglepetések a ploesti nemzetközi sakkversenyen

A nagyszabású ploesti nemzetközi sakkversenyen a 12. fordulót játszották. A legnagyobb meglepetést Ciociltea veresége okozta, aki Radovicival szemben maradt alul. Az eredmények: Radovici — Ciociltea 1:0, Krogus — Drimer fél-fél, Balanel — Reicher fél-fél, Diaconescu — Puc fél-fél, Portisch — Goltz 1:0, Alster — Dzicelowski 1:0. A sorrend a félbeszakadt játszmák lebonyolítása előtt a következők: Balanel 8 és fél (2), Drimer 8 és fél (1), Krogus 7 és fél (1), Kolarov és Ciociltea 7 (1), Portisch (7), Reicher 6 és fél, Alster 6 (1), Radovici 5 és fél (1), Puc 4 és fél (1), Goltz 4, Urseanu 2 és fél (2), Dzicelowski 2 (1), Diaconescu 1 és fél pont.

A Ferencváros nyerte a budapesti tornát

A budapesti nemzetközi tornát a Ferencváros csapata nyerte, amely 1:0 (0:0) arányban legyőzte a novárszadi Vojvodinát. A másik mérkőzésen az MTK 2:2 (1:1) arányban döntetlenül játszott a belgrádi Partizánnal.

Ismét nagy nyeregmények a Pronosport versenyén

A Pronosport 16. számú április 12-i versenyén ismét nagy nyeregmények voltak: egyetlen 12. találatos szelvényvel nem kevesebb, mint 245.454 lejt nyertek. Nagy nyeregmények voltak 11 és 10 ponttal is: 28.2 darab 11 találatos szelvény, 10.444 lejt, 418.32 és fél darab 10 találatos szelvényvel pedig 1056 lejt nyertek.

Az aradi December 30 textilgyár alkalmaz képezett munkásokat a fondó, szövő és kékítő üzemek részére, valamint nem képezett munkásokat a szállítási osztály és a gyári őrség részére.

Jelentkezni lehet naponta 9—14 óra között a gyár személyzeti-nyilvántartási irodájában.

A Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának május elsejei felhívásai

MOSZKVA. (Agerpres). — A TASZSZ közli a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának felhívásait május elsején: Eljén május 1., a dolgozók nemzetközi szolidaritásának napja, a munkástevékenység napja! Világ proletárjai, egyesüljétek! Emeljétek meg magasabba a proletár nemzetköziség zászlaját! Testvéri üdvözlét a békéért, demokráciáért és szocializmusért harcoló összes népeknek!

Világ dolgozói! Harcoljatok a fegyverzet és a fegyveres erők csökkentéséért, a nemzetközi feszültség enyhüléséért! Leplezzétek le a háborus provokatőröket és uszítókat! Békéharcosok! Követeljétek az atom- és hidrogénfegyverrel való kísérletek megszüntetését és a fegyverek gyártásának teljes tiltását! Akadályozzátok meg az atomháború kibontakozását! Eljén a kommunista és munkáspártok megbonthatatlan ideológiai egysége és testvéri szolidaritása! Emeljétek meg magasabba a marxizmus-leninizmus zászlaját!

Erősödjék a kommunizmus, a szocializmus és az összes haladó erők együttműködése — a békéért, a demokráciáért és a népek függetlenségéért vívott harcban!

Eljén a szocialista tábor népeinek nagy közössége! Szocialista országok népei! Erőnk a testvéri barátságban és a kölcsönös segítségnyújtásban rejlik!

Testvéri üdvözlét a szocializmust építő nagy kínai népek! Eljén a szovjet és a kínai népek megingathatatlan barátsága és együttműködése — a világbéke hatalmas támasza!

Testvéri üdvözlét a Lengyel Népköztársaság szocializmust építő dolgozóinak! Eljén a szovjet és a lengyel nép megingathatatlan barátsága és együttműködése!

Testvéri üdvözlét a Csehszlovák Köztársaság szocializmust építő népeinek! Eljén a szovjet és a csehszlovák nép megingathatatlan barátsága és együttműködése!

Eljén a Német Demokratikus Köztársaság — az össznémetországi békészerető erők bástyáján Koronázta siker a militarizmus felállítására ellen folyó harcát, küzdelmét hazájának békés és demokratikus alapokon való egyesítéséért! Testvéri üdvözlét a Német Demokratikus Köztársaság szocializmust építő dolgozóinak!

Erősödjék a német és a szovjet nép barátsága! Testvéri üdvözlét a Román Népköztársaság szocializmust építő dolgozóinak! Eljén a szovjet és a román nép megingathatatlan barátsága és együttműködése!

Testvéri üdvözlét a Bolgár Népköztársaság szocializmust építő dolgozóinak! Eljén a szovjet és a bolgár nép megingathatatlan barátsága és együttműködése!

Testvéri üdvözlét a Magyar Népköztársaság dolgozóinak! Szívünk mélyéből sikert kívánunk a magyar népek a szocializmus építésében! Eljén a szovjet és a magyar nép megingathatatlan barátsága és együttműködése!

Testvéri üdvözlét az Albán Népköztársaság szocializmust építő dolgozóinak! Eljén a szovjet és az albán nép megingathatatlan barátsága és együttműködése!

Testvéri üdvözlét a Mongol Népköztársaság szocializmust építő dolgozóinak! Eljén a szovjet és a mongol nép megingathatatlan barátsága és együttműködése!

Testvéri üdvözlét a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság szocializmust építő dolgozóinak! Koronázta siker harcukat országuk demokratikus alapokon való nemzeti egyesítéséért! Eljén a szovjet és a koreai nép megingathatatlan barátsága és együttműködése!

Testvéri üdvözlét a Vietnami Demokratikus Köztársaság új életet építő népeinek! Koronázta siker harcukat országuk demokratikus alapokon való nemzeti egyesítéséért! Eljén a szovjet és a vietnami nép megingathatatlan barátsága és együttműködése!

Testvéri üdvözlét a Jugoszláv dolgozóinak! Eljén a Szovjetunió és a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság szocialista együttműködése és megingathatatlan barátsága!

Testvéri üdvözlét a hazája fejlődéséért, Ázsia és az egész világ békéjéért harcoló nagy indiai népek! Erősödjék a Szovjetunió és az indiai népek barátsága és együttműködése!

Eljén Anglia, az Amerikai Egyesült Államok és Franciaország és a Szovjetunió barátsága és együttműködése — a tartós világbéke záloga! Erősödjék a Szovjetunió és Olaszország népeinek barátsága és együttműködése!

Eljén a Szovjetunió és a Finn Köztársaság barátsága és együttműködése!

A Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága

Megindult a küzdelem a Szahara kincseinek kiaknázásáért

A francia minisztertanács a napokban rendkívüli ülést tartott, amelyen a Szahara természeti kincseinek kiaknázásáról, a terv szerinti Franciaország a következő évek folyamán 275 milliárd frankot kitévő összeget fektet majd be a petroleum-területi berendezések, fúrók, kőolaj-vezetékek, stb. létesítésébe, melyek segítségével a Szahara-i petroleum-lelőhelyeket akarja kiaknázni.

A francia kormány ez az elhatározása nagy visszhangra talált a nyugati, elsősorban a nyugat-német sajtó hasábjain. A „közös piac”-ra és Euratomra vonatkozó egyezmények aláírása után, a nyugat-európai országok vezetői nyilvánvalóan nem tekintik „az észak-afrikai területeknek a kis Európa keretén belül való egyesítésének”. A nyugat-német sajtó, és elsősorban azok a lapok, amelyek a Szövetségi Köztársaság üzleti körének és nagy monopóliumainak védelmére felelnek ki, nyíltan bevallják érdeklődésüket egy olyan formula alkalmazása iránt, melynek révén a Német Szövetségi Köztársaság részt vehet „a szaharai nyersanyagforrások kiaknázásában”.

A nyugati sajtó különben közölte, hogy nemrég a nyugat-német szakértők és a bonni kormány, valamint a nagy bankok és a nehézipar képviselőiből álló nyugat-német küldöttség kétéhes utat tett Francia-Afrikában, hogy a helyszínen tájékozódjék az általa kincseiről, valamint a „közös” kiaknázásáról, a „közös piac” egyezmény érdekében. Sokatmondó az a tény is, hogy az Egyesült Államok vezetői és sajtója támogatják Nyugat-Német országokat az akciók, melyek célja a Francia-Afrika való behatolás, különösen a „közös piac” keretében megalkotott szervezetek révén. Ezekben a szervezetekben az amerikai monopóliumok és érdekek is alaposan képviselve lesznek.

A Newsweek című folyóirat bő kommentárt közölt, melyben annak „tudományos” kimutatására törekedett, hogy Franciaország számára nincs meg a lehetősége és nem is érdeke egyedül kiaknázni a Szahara kincseit és hogy e vidék természeti kincseit „közössé kell tenni”, azaz, hogy „az egyesített Európa számára tüzelőanyag-tartalékok középezzen.” (Természetesen itt a „közös piac” hat államának Európájáról van szó.)

A francia főváros politikai megfigyelői hangsúlyozzák, hogy ez a felfelfedezés érdekelt, melyet a jelen pillanatban a nyugat-német monopóliumok a Szahara kiaknázásában való „résztétel” iránt tanúsítanak, elsősorban a francia kormány azzal a legutóbbi elhatározásával magyarázható, miszerint jelentős összegeket fektetnek be a szaharai petroleumipar megteremtésének első munkálataiba. Mint ismeretes, a „közös piac” keretében, az „Európa” megteremtésére irányuló tárgyalások folyamán a Német Szövetségi Köztársaság bizonyos tartózkodást mutatott, elsősorban azért, mert a nyugat-német monopóliumok körök nem voltak hajlandók nagyobb összegeket befektetni az első petroleum-területi berendezések, valamint egyéb szükséges közmunkákba, mivel ezeket nem tartották „a közeljövőben használni hozónak”.

Az is említést érdemel, hogy az olasz üzleti körök is érdeklődtek kezdenek tanúsítani a szaharai nyersanyagforrások „közös kiaknázásának” iránt. A gazdasági körök nézetét képviselő Esteri című folyóirat cikkeitől erről a tárgyról, amelyben nyíltan beszél arról a „részesedésről”, amely „a közös piac egyezmény aláírását illeti” e nyersanyagforrások felhasználásában, valamint az „európai országok olasz felfelfedezésének” értelmében Olaszországnak is részesülnie kell az afrikai területek természeti kincseiből.

Az United Press sajtóügynökség tudósítja, hogy Jeruzsálem jordániai negyedében és Ramalaka-n április 20-án a jordániai rendőrség szétlőtte egy diákoszertort, amely El Khalditól, Jordánia miniszterelnökétől, Mallory amerikai nagykövét kiutasítását követelte.

dése — a jogegyenlőség, a bizalom és a népek közötti kölcsönös tisztelet alapján!

Üdvözlét a japán népek! Koronázta siker a militarizmus ellen folyó harcát, hazájának békés, demokratikus fejlődéséért és függetlenségéért folyó küzdelmét!

Meleg üdvözlét az Arab-Kelet népeinek! Koronázta siker az imperialista újabb gyarmati tervet ellen folyó harcukat és államai függetlenségének és szuverenitásának megszilárdításáért vívott küzdelmüket!

Testvéri üdvözlét Indonézia és Burma népeinek! Koronázta siker a békéért és országuk nemzeti függetlenségének megszilárdításáért folyó harcukat! Erősödjék a Szovjetunió népei és Indonézia s Burma népeinek barátsága és együttműködése!

Testvéri üdvözlét a gyarmati és függő országok népeinek! Koronázta siker az imperialista elnyomás ellen, szabadságuk és nemzeti függetlenségük kivívásáért folyó harcukat!

Eljén a Szovjetunió lenini külpolitikája — a különböző társadalmi rendszerű államok békés együttműködésének politikája, a béke fenntartásának és megszilárdításának és az összes országokkal való gazdasági és kulturális együttműködés fejlesztésének politikája!

Dicsőség a hős szovjet fegyveres erőknek, államvédelneink és hazánk biztonsága óráinak!

Eljén a munkáscsapatok és a kolhozparasztszövetsége — a munkáscsapatok vezetésével — a szovjet rendszer megingathatatlan alapja!

Eljén a virágzó és a Szovjetunió népeinek testvéri barátsága — szocializmus szocialista államunk erejének forrása!

Szovjetunió dolgozói! — Mozgósítsuk erőinket az SzKP XX. kongresszusa határozatainak valóra váltásáért, a kommunizmus építésének nagyszerű ügyéért!

Városi és falusi dolgozók! Fokozzátok harcoltokat a népgazdaság és a szocialista kultúra további fellendítéséért, a hatodik ötéves terv előirányzatainak határidő előtti teljesítéséért!

Szovjetunió dolgozói! A Nagy Október 40. évfordulójának tiszteletére fokozzátok az egész nép szocialista versenyét, idej népgazdasági tervünk határidő előtti teljesítéséért!

Az SzKP KB további felhívásai a fémipari, a gép- és készülékgyártó ipari, a fűtőanyag- és villamosenergia ipari, továbbá a vegyipari dolgozókhoz szólnak és arra mozgósítják őket, hogy harcoljanak a technika fejlesztéséért, a termelékenység minden eszközzel való növeléséért, a termelékenység fokozásáért és az önköltség csökkentéséért, az SzKP KB felhívásai arra ösztönzik a könnyű- és élelmiszeripari dolgozókat, hogy harcoljanak a termelés növeléséért és a termékek minőségének megjavításáért.

A kolhozparasztszövetségek, a GTA-k és a szovhozok dolgozói és a parlagfűkészek, a mezőgazdasági növények hektárhozamának növeléséért, az állattenyésztés fejlesztéséért buzdítják a felhívások.

Felhívásokat intézett az SzKP KB a kereskedelmi és a közlekedési dolgozókhoz is, továbbá a szállító vállalatok és a szovjet intézmények dolgozóhoz.

Az SzKP KB ezután a tudósokhoz, művészekhez, a tantervhez és az egészségügyi dolgozókhoz intéz felhívást.

A szovjet szakszervezeteknek az a feladata, hogy fejlesszék a dolgozók alkotó tevékenységét és hogy gondoskodjanak anyagi és kulturális színvonaluk emeléséről.

A további felhívások így szólnak: Eljének a szovjet nők — a kommunizmus tevékeny építői! Eljén a lenini Kommunista Ifjúsági Szövetség — a Kommunista Párt hűséges segítő társa és tartaléka, a kommunizmus ifjú építőinek élcsapatai!

Ifjak és leányok! Legyetek méltó fiatalok és leányok nagy népünknek, építsétek fátáradhatatlanul a kommunizmust!

Pionirok és diákok! Legyetek szorgalmasak és fegyelmetesek! Tanuljatok szorgalmasan, kitartóan! Tanuljatok, hogy tevékeny harcosaitok válhassatok Lenin ügyének!

Kommunisták, komzsolisták! Legyetek az első sorokban az SzKP XX. kongresszusa határozatainak teljesítéséért és a kommunizmus felépítéséért folyó általános harcban!

Eljén a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége — népeink barátságának vára, a világbéke megingathatatlan bástyájai!

Eljén a kommunizmust építő nagy szovjet népi! Eljén a Szovjetunió Kommunista Pártja, a szovjet nép lelkesítő és vezető ereje a kommunizmus építéséért vívott harcban!

A marxizmus-leninizmus zászlaja alatt, a kommunista párt vezetésével előre a kommunizmus győzelméért!

NYILATKOZAT a Román Munkáspárt küldöttsége és a Francia Kommunista Párt küldöttsége között lefolyt megbeszélésekről

(Folytatás az 1-5. oldalról.)

A két párt értékes tanulságokat von le a magyarországi eseményekből. Ismételt bizonyították ezek az események azt, hogy mennyire fontos a párt szerepének, — mint a nép vezető erejének — erősítése, mely nagy fontossága van az ideológiai tömegmunkának és minden idegen ideológiai befolyás elleni harcnak, mennyire szükséges a pártfegyver megújítását és a párt egységének és összefogottságának megvédése, milyen döntő fontossága van annak, hogy a párt szüntelenül erősítse kapcsolatát a munkáscsapatok és a többi dolgozók széles tömegével.

III.

A két párt képviselői úgy vélik, hogy a munkáscsapatoknak a világbéke megerősítéséért, a dolgozók jogainak megvédéséért és a szocializmusért vívott harcban elsődleges fontossága a kommunista világmozgalom egysége a marxizmus-leninizmus és a proletár nemzetköziség alapján.

Az SzKP XX. kongresszusa, ez a világtörténelmi jelentőségű esemény hatalmas lendületet adott a marxista gondolkodásnak és a nemzetközi munkásmozgalom gyakorlati tevékenységének. Ez a kongresszus új elméleti tételeket vezetett fel a kommunista és munkáspártokat, jelentősen előmozdította a pártok ideológiai szempontból való megerősödését, kapcsolataik szorosabbra fűzését a marxizmus-leninizmus alapján, mélyen elgondolva a nemzetközi kommunista mozgalom tapasztalatát kincset.

A Román Munkáspárt és a Francia Kommunista Párt erősített és tanul a Szovjetunió Kommunista Pártjának gazdag történelmi tapasztalataiból. Ez a párt több mint fél évszázados tevékenysége során elnyerte a forradalmi munkásmozgalom és az egész haladó emberiség szeretetét és megbecsülését.

A Szovjetunió — a győzelmes szocializmus első országa, a szocialista tábor legerősebb, leggazdagabb tapasztalattal rendelkező állama — vitathatatlanul a nemzetközi kommunista mozgalom központja.

A Román Munkáspárt és a Francia Kommunista Párt, hűen a marxizmus-leninizmus tanításához, országuk gazdasági, történelmi és nemzeti sajátosságainak megfelelően alkalmazzák ezt a tanítást. A kommunista és munkáspártok az országban az egyes országok sajátosságain kívül figyelembe kell venni azt, hogy a szocialista forradalomnak és a szocializmus építésének alapvető vonásai, — mint ahogy a Nagy Október

tőberi Forradalom megmutatta — minden országban ugyanazok.

A két párt a továbbiakban is határozottan és következetesen fog ki a román, hogy bármilyen revisionista kísérlettel szemben megőrizze a marxizmus-leninista tanítását. A két párt kötelezettségének tekintik, hogy a többi kommunista és munkáspárttal együtt visszatartsa az imperialistáknak azt a próbálkozását, hogy zavart és tájékozatlanságot keltsenek a kommunista mozgalom soraiiban, gyengítsék a szocialista tábor összefogását és megbontsák a kommunista és munkáspártok egységét.

Munkáspártok szükségesnek tartják, hogy további erőfeszítéseket tegyenek a szocialista pártokkal való akcióegyesítés megteremtésére és a békéért, a dolgozók léteérékért harcoló összes demokratikus erők egyesítésére.

A Román Munkáspárt és a Francia Kommunista Párt megvizsgálta a Román Népköztársaság és Franciaország közötti kapcsolatokat alakulását a megkezdett abban, hogy erőfeszítéseket tesz a román-francia barátság elmélyítése, kölcsönösen előnyös kulturális, gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok kifejlesztése, valamint a két állam közötti viszony megjavítása érdekében, a jogegyenlőség és a belügyekbe való be nem avatkozás alapján.

Mindket fél úgy véli, hogy a kommunista és munkáspártok tapasztalatcsereje és érintkezése hathatós eszköz a forradalmi tapasztalatok megismerésére és általánosítására, a nemzetközi kommunista mozgalom egységének megerősítésére.

A Román Munkáspárt és a Francia Kommunista Párt, a proletármunkásmozgalom elveire alapozva a két párt közti kapcsolatokat, minden eszközzel fogja előmozdítani az együttműködését a két ország dolgozó tömegei, a román-francia barátság megerősítésére, a szocializmus és a béke érdekében.

A Román Munkáspárt Központi Vezetőségének megbízásából
Gheorghe Gheorghiu-Dej

A Francia Kommunista Párt Központi Bizottságának megbízásából
Waldeck Rochef

Az Egyesült Államok külügyminisztériumának nyilatkozata a Kelet- és Nyugat közötti kereskedelemmel kapcsolatban

NEW YORK. (Agerpres). Mint a New York Times jelenti, az Egyesült Államok külügyminisztériumának szóvivője nyilatkozatot juttatott el a sajtóhoz a nyugati hatalmaknak a Szovjetunióval, a Kínával és a többi szocialista állammal folytatott kereskedelmi kapcsolataival kapcsolatban.

A nyilatkozat beismeri, hogy az Egyesült Államok „szövetségei” többszörösen nyomást gyakoroltak az Egyesült Államokra az azzal a céllal, hogy elérjék a Kínával folytatott kereskedelem feletti ellenőrzés enyhítését. Mint a nyilatkozatból kitűnik, a nyugati hatalmak olyan kitartható követeltek a Kínával folytatott kereskedelem kiszélesítéséért, hogy az Egyesült Államok kénytelen volt ezen a téren egyes árukra vonatkozó megszorításokat jelentéktelen enyhítéséig elengedni.

Angol agresszió Oman protektorátus ellen

KAIRO. (Agerpres). A MEN hírgyűjtemény — omani értesítések alapján — közli, hogy angol csapatok páncélos gépkocsikkal váratlan támadást intéztek Oman protektorátus több városa és lakossága ellen. A hír szerint angol katonai repülőgépek cirkálnak a helységek felett, hogy megfélemlítsék a békés lakosságot, amely nem hajlandó behódolni az idegenek hatalmának.

Néhány mondatban

Kubában heves küzdelem folyik Batista diktátor csapatai és a felkelők között. Április 21-én egy diák tüntetés alkalmával a rendőrség megölt négy diákot, közöttük a kubai egyetemi hallgatók szövetségének elnökét.

Április 20-án Japánban számos tümegyűlést tartottak. Követelték a nukleáris kísérletek beszüntetését. A gyűléseken több mint 700.000 személy vett részt.

Velko Micsunovic Jugoszlávia moszkvai nagykövete április 20-án

fogadást adott abból az alkalomból, hogy rövidesen egy szovjet tanügyi dolgozókból álló küldöttség utazik Jugoszláviába.

A Kanadai Haladó Munkáspárt VI. kongresszusa április 19-i ülésén megkezdődött a felhívást a testvéri kommunista és munkáspártok üdvözlő táviratait.

A csehszlovák kormány meghívására április 23-án hivatalos látogatásra Csehszlovákiába érkezett Muhammad Daud, Afganisztán miniszterelnöke.

Dobi István fogadta a szovjet Békévédelmi Bizottság küldöttségét

BUDAPEST. (Agerpres). Dobi István, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, április 20-án fogadta a Szovjet Békévédelmi Bizottság küldöttségét.

A BÉKÉS ATOM

Moszkva, Leipzig, Belgrád, Szófia, Bukarest után Temesváron nyílt meg a szovjet atomenergia kiállítás

A látogatók ezrei öntöznek a temesvári Politechnikai utca 2. szám alatti hatalmas kiállítási csarnok felé, hogy megtekintsék az „atomenergia békes felhasználása” címmel nyílt szovjet műszaki tudományos kiállítást.

Az érdeklődés nagyot emelkedett, mert a kiállítás bemutatja egy részét mindannak, amit a Szovjetunióban az atomenergia termelése és békes felhasználása terén megvalósítottak, szemlélte, hogy milyen lendülettel dolgoztak a szovjet tudósok tudományos, elméleti és gyakorlati téren egyaránt.

A szovjet tudósok és technikusok atommagyarázatot szívesen adnak az érdeklődőknek. Az atomenergiaval kapcsolatos nagyszámú felfedezések eredményeként, ma széleskörű lehetőségek nyílnak a technikai haladásra az energetika,

az ipar, a mezőgazdaság, a közlekedés, a tudomány és általában mindannak a fejlesztésére, ami az ember javát szolgálja.

A Szovjetunió a műszaki tudományok együttműködés keretében számos országnak, köztük a Román Népköztársaságnak is hatékony segítséget ad magfizikai téren az atomenergia békes felhasználásával kapcsolatban, valamint atommagyarázatok építéséhez, szakemberek képzéséhez, stb.

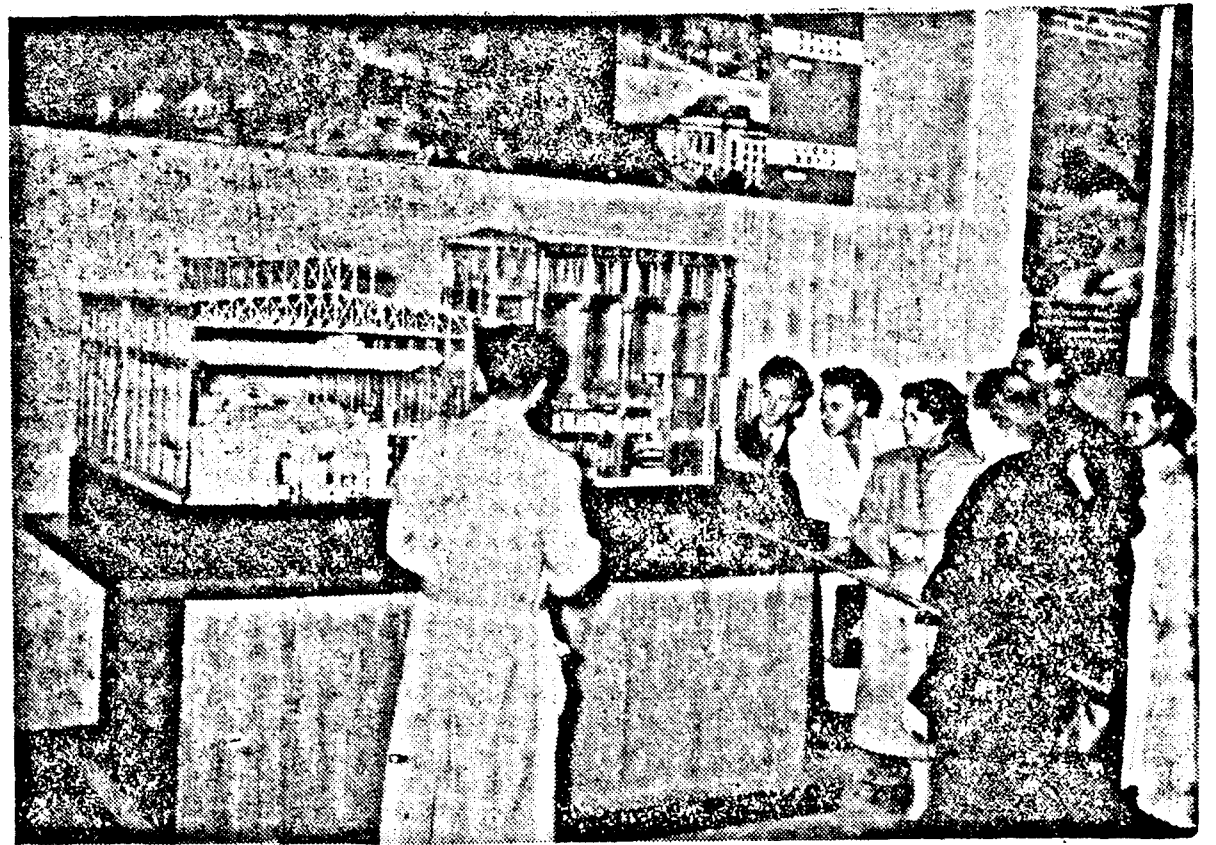
A szocialista országok együttműködésének fejlesztésében fontos szerepet játszik az atomenergia, amelyet a Szovjetunió a népi demokrátiás országokkal kötött az Egyesült Magtatózó Intézet megszerzésére vonatkozólag. Ebben az egyezményben jelenleg tizenkét állam vesz részt, köztük hazánk is.

Az atommagyarázatok a kiállítási tárgyaknak csak egy részét ölelik fel.

Atom a technikában

Nagyon sok technikai alkalmazásról ad számot a kiállítás, hiszen a valóságban is a technikának nagyon sok olyan ága van, ahol sikeresen alkalmaznak a rádióaktív izotópokat. Meg kell említeni a gamma-sugarakkal végzett hegesztés-vizsgálatot vagy az öntvények szerkezetének feltárását, az acél és öntöttvas technológiájának ellenőrzését, a gépkocsi alkatrészek kopásának nyomonkövetését, stb. Az előtérben egy mérőműszerrel összekötött közönséges csövet helyeztek, s alatta különböző anyagokból készült szalagokat szaladtatnak. A csőbe rejtett rádióaktív izotóp pontosan leméri a szalagot fedő festékréteg vastagságát, illetve tömegét. Ugyancsak egyszerű készülék méri a textilszálak vastagságát; számol, termelést segít, termelékenységet növel és ki tudná mondani a segítségnyújtást felsorolni, amit a rádióaktív izotópok a kohászat, bányai, vegyi és textilipar számára nyújtanak.

Kövessük részletesebben a folyadékok felületének meghatározására vonatkozó magyarázatot, hiszen is-

Nem véletlen, hogy a látogatók dandárja az atomvillanytelep üvegmalette előtt áldogát a legtöbbet, hisz valamenynyünk számára ez képviseli a technikai haladás beteljesedését, egy energiagondok nélküli békes élet előfutárját.

GYÓGYÍTÓ ATOM

A rádióaktív izotópoknak a gyógyításban való felhasználására vonatkozólag igen gazdag szemléltető anyag áll a kiállítást látogatók rendelkezésére.

A rádióaktív izotópok ilyenirányú felhasználásukat annak köszönhetik, hogy általában a kémiai elemeknek organotropizmusuk, azaz vonzódásuk van az egyes szervekhez. Ilyen eset áll fenn a jó és pajzsmirigy, a vas és a vörösvérsejt, a réz és a máj, a kén és az izületek, a foszfor és a csontok, az arzén és a nem-mirigyek, a kobalt és a hasnyálmirigy között. A szervezetbe jutott rádióizotóp vonzódási irányának megfelelően felhalmozódik az egyes szervekben és sugárzásával életetlenné teszi azokat. Tehát a rádióaktív izotópokkal nem kívülről (a bőrön keresztül), hanem a szervezet belsejéből támadja meg az orvostudomány a beteg szerveket.

Sajnos, a valóságban ezt ritkán lehet alkalmazni, mert a rádióaktív sugárzás a beteg sejtjeit együtt az egészségeseket is megsejteti, és nehezen lehet biztosítani ugyanakkor a beteg sejtje elpusztításához szükséges egyenletes sugárhatást.

Ezért gyógyítás céljára csak bizonyos rádióaktív izotópokat lehet használni, és magát a kezelést izotópterápiának nevezik.

Besugárzásra igen gyakran használt elem a jó 131-es izotópja, amelynek vonzódása a pajzsmirigy felé irányul, s így bevétele után javarészt itt rakódik le. Az izotóp ugynevezett felezési ideje nyolc nap, ami azt jelenti, hogy ennyi idő alatt sugárzásának hatása felére csökken. Az izotóp beta- és gamma-sugarakat bocsát ki és két betegség, névszerint a thyreozitózis, azaz közismerten a Basedov-kór és a pajzsmirigy-rák gyógyítására szolgál.

Basedov-kór esetében a pajzsmirigy hormonja, a thyroxin nagyon megsaporodik. A rádióaktív jód sugárzása csökkenti a mirigy fokozott működését. Bár a rádióaktív jód a pajzsmirigyen kívül a vesében, májban, agyüregében és a nem-mirigyekben is megjelenik, szövettani elváltozásokat nem okoz.

A pajzsmirigy-rák kezelésekor főleg azt veszik figyelembe, hogy a rádióaktív jód vonzódása folytan főleg a daganatos elváltozott sejtjeiben halmozódik fel, sugárzásával azokat pusztítja és ezáltal gyógyít.

Igen érdekes a rádióaktív arany (198-as izotóp) végzett gyógyítás. Az izotópból olyan oldatot készítenek, amelyben számtalan arany-szemcske lebeg. Az érbe fecskendezett ilyen oldat megakad a tüdő hajszálereinek legszűkebb pontjain, s ott erőteljes sugárhatást fejt ki. Ezzel ma már sikeresen gyógyítják a tüdő elsődleges és áttételes (metasztázis) daganatát. Érdekes, hogy

a rádióaktív aranysejtséket pisztoly-szerű szerkezettel egyenesen a daganatokba is lehet lövöldözni.

Mindig népes csoport állja körül a GUT-Co-20 jelzésű besugárzó-készülék, amely gyógyításra a kobalt 60-as izotópjának nikkellel való ötvöztet (kobalt) használja. Ennek előállítására arany- és ólomsó és egyszerű, s ezért alkalmas arra, hogy nagytöltésű „bombát” vagy „agyut” állítsanak össze belőle, amely a belső szervekben keletkező rákos daganatokat eredményesen gyógyítja. A kiállított készülék 400 gramm rádiumnak megfelelő kobaltot tartalmaz és olyan erős sugárzást szolgáltat, akárcsak az újabb röntgen-lámpák.

Ezek a „bombák”, meg „agyut” nem egészséges emberi szervezetre, hanem rákos daganatokat pusztítanak. Lám, mire képes az atom? De, hogy romboljon, vagy gyógyítson, nem magától az atomtól függ, hanem gazdájától: az embertől.

A rákbetegség gyógyításánál alkalmazott gamma-sugarakat kibocsátó készülék. A falon elhelyezett képek az eljárás alkalmazásával elért gyógyítási eredményeket mutatják.

A kiállítás „sztárja”

láncreakció következtében felszabaduló hő. A reaktorban akkor indul meg a bomlási folyamat, amikor hatvan uránrud együtt van, ami az ugynevezett „kritikus tömeg”-et képezi.

Az atommagok bomlásakor keletkező neutronok óriási sebességgel repülnek az atommagból és ezért inhibálni, csökkenteni kell sebességüket. Ezt a munkát a grafit és a reaktor hűtésére szolgáló víz végzi. A reaktor működését azonban külön is szabályozni kell, s ezt borkarbidból készült rudak segítségével végzik, mert mint ismeretes, a borkarbid elektronnyelő tulajdonsága van. Minél magasabbra emelik a borkarbid rudat, annál kevesebb neutron nyel el, tehát a bomlás annál hevesebb lesz és fordítva. Ezzel biztosítják az egyensúlyt, a láncreakció normális kibontakozását.

Az a víz, amely a reaktor hőjét felveszi, nem alakul gőzzé, hanem egy zártrendszerű csőhálózatban áramlik. Ezt nevezik első áramlási körnek. Az első körben áramló víz hőjét a gőzgenerátorokban a második áramlási kör vizének adja át, amelynek gőze az erőmű turbináját működteti.

Az első áramlási körben a víz 270 C fok hőmérsékletre melegszik, s ehhez 100 atmoszféra nyomás szükséges. Igen ám, de ekkora nyomás mellett a víz csak 310 C fokon forr, s ezért nem éri el forráspontját. A második áramlási körben a nyomás

csak 12,5 atmoszféra, s ilyen nyomás mellett a víz már 200 C fokon forr. Az első áramlási kör vize tehát forrásra hozza a második kör vizét, s az itt keletkező gőz 260 fokra hevül. A gőz ebben az állapotban kerül az erőmű turbinájába.

Az erőműnek több gőzgenerátora van, amelyek közül az egyiket mindig tartaléknak használják. Az első áramlási kör vize a reaktorban áthaladva rádióaktív lesz. A második áramlási körben keringő viznek azonban már nincs rádióaktivitása, s ezért a turbina kiszolgálása semmilyen sem különbözik a közönséges hőerőművek turbináitól, végzett munkától.

Bár a vastag üvegfalak érkeztetik a rádióaktív sugárzás elleni biztosítóberendezés méreteit, részleteiben ez a felvilágosítás magyarázatára szorult. A kiállítás terében hangosan beszélő hívja fel a figyelmet a csarnok végében berendezett mozi-terem látogatására, ahol több, az atomenergia békes felhasználásáról készített filmet vetítenek. Az „Előszór a világon” című huszperces színesfilm pótolja a makett szótlan-ságát, megmagyarázza az erőmű biztosítóberendezéseit is.

A rádióaktív sugárzás ugyanis kihat az emberi szervezetre, s ezért a reaktor sugárzásának káros hatásait közbiztonsági kell. A reaktort egy méter vastagságban vízre, ezenkívül három méter vastag betongyü-

meretes, hogy nagyon nehéz feladat előtt áll az a dolgozó, aki zárt acéltartályokban levő folyadékoszlop magasságáról, illetve a folyadék mennyiségéről akar pontos adatot szerezni.

A vegyiparban pedig olyan cseppfolyós anyagokkal is dolgoznak, amelyeknek gőze életveszélyes, s így ezek esetében még nehezebb megoldani a kérdést.

Az atom ezt a bonyolultnak tűnő kérdést is megoldja és tegyük hozzá: egyszerűen és elegánsan.

Az egyik módszer szerint a tartályban levő folyadékra egy üsőt helyeznek, ebbe pedig olyan rádióaktív sugárforrást építenek, amely a tartály acélfalán át tud hatolni. A sugárzás észlelő mérőkészülék a tartály tetejére állítják. A folyadékszint süllyedéseével az üső sugárforrás fokozatosan mélyebbre kerül, a mérőműszertől egyre távolodik, s így a műszer csökkenő sugárzás-erősséget mutat. A mérőműszer skáláján nem sugárzás-erősségre, hanem a folyadékszintmagasságra, vagy egyenesen a folyadékszint mennyiségére hitelesítik. Így a műszer vagy állandóan mutatja a fennálló helyzetet, vagy pedig időnként bekapcsolva, jelzi a folyadékoszlop magasságát. Maga a műszer a sugárzást jelző Geiger-Müller számológépből, továbbá annak a jeleit felerősítő berendezésből és egy mutatóval ellátott árammérő műszerekből áll.

Nehezen folyó, viszkózus folyadékok esetében a sugárforrást a tartály aljára, a mérőkészülék pedig annak tetejére helyezik. A folyadékoszlop csökkenésével a sugárzás egyre rövidebb utat tesz meg a folyadékban a sugárforrás és a műszer között, s így a műszer egyre nagyobb sugárerősséget mutat, a skála pedig jelzi a folyadék mennyiségét.

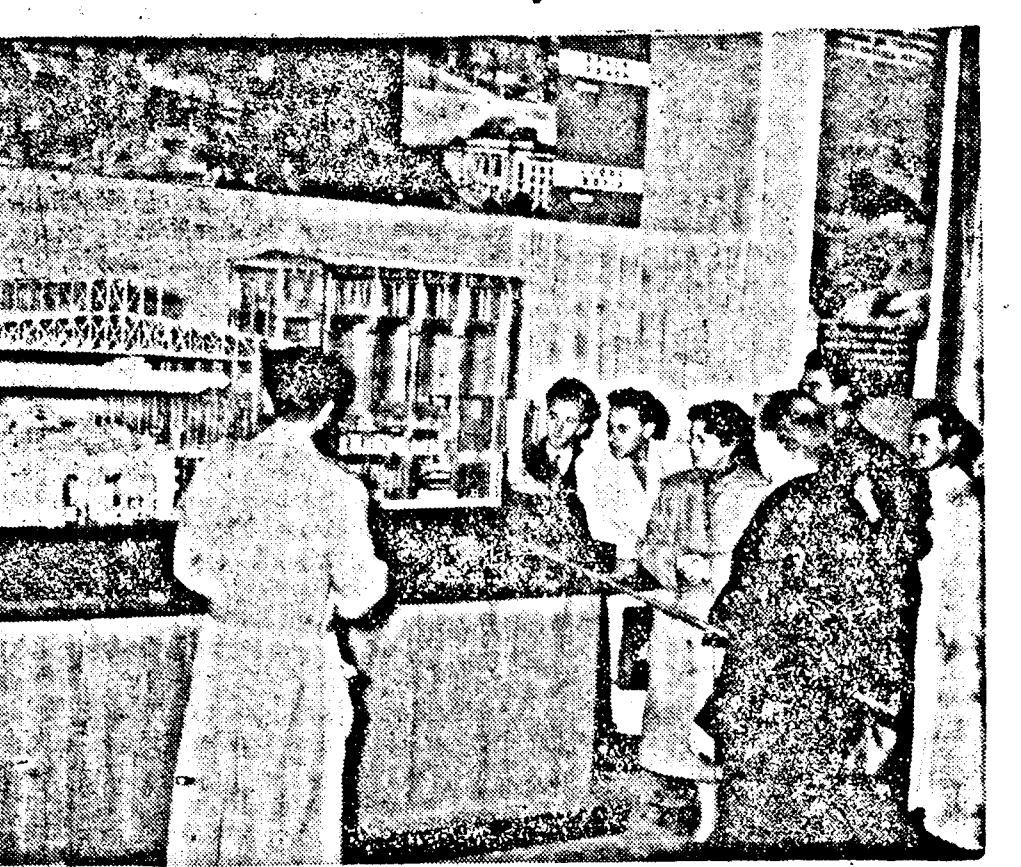
rú veszi körül. A reaktor felső részében a védekezést a sugarakat visszaverő grafit, acéltető és egy öntöttvaslemez biztosítja.

A reaktorból kivett, elhasznált rudak rádióaktivitása is jelentékeny. Ezért az uránrudak cseréletekor senki sem tartózkodhat a csarnokban. A cserét kint lévő szállítóeszközök végzik. A csarnok tetején két emelőláda működik, s ezek közül az egyik az uránrudakat cseréli. A darut messziről, vastag ólomüveglemezekkel védett fülkéből vezélik. Amikor a teremben legyűlladnak a zöld lámpák, a veszélyes sugárzástól nem kell tartani. A veszélyességet különben ionizációs kamrák ellenőrzik, amelyek nagyon érzékenyek a rádióaktív sugárzásra. Ha a sugárzás túllépi a veszélyesség határát, önműködően vörös lámpák gyulladnak ki és jelzőcsengő szólal meg.

Különböző a sugárzás mennyiségét egy külön teremben az upvnevezett dozimetria tábla mutatja. Ez feltüntet az összes munkahelyiségben felállított ionizációs kamrák adatait. Egy másik tábla a levegő szennyezettségét fokozatosan mutatja. Minden ellenőrzés alatt álló teremnek van egy billentyűje, amelynek lenyomása a készülék jelzi, hogy milyen a levegő állapota az illető terem-ben.

A kiterjedt elektromos energia nagyfeszültségű hálózatra kerül és az ugyanezen a hálózatra kapcsolt egyéb erőművek energiájával együtt a kolhozok, házak, városok világítására szolgál, gépeket hajt, egy szóval a béke ügyét szolgálja.

Az erőmű makette előtt

Nem véletlen, hogy a látogatók dandárja az atomvillanytelep üvegmalette előtt áldogát a legtöbbet, hisz valamenynyünk számára ez képviseli a technikai haladás beteljesedését, egy energiagondok nélküli békes élet előfutárját.

Atom a mezőgazdaságban

Két nyelvű felirattal ellátott fényképsorozat ad számot a rádióaktív izotópoknak a mezőgazdasági gyakorlat terén nyújtott segítségéről.

Régóta vitatott kérdés volt, hogy különféle talaj és éghajlati viszonyok közepette, különböző növényeknél a trágyázás milyen időszakban és milyen mélységben a legelősszerűbb. Ennek a kérdésnek a megoldásáról számol be az egyik képsorozat.

A Szovjetunió mezőgazdasági kutatóintézetében a szuperfoszfát trágyához kismennyiségű rádióaktív foszfor izotópot adagoltak. A rádióaktív foszfor a közönséges foszforhoz hasonlóan, hanem levélzetükkel is képesek felvenni és hasznosítani a foszfort.

Kitűnt továbbá, hogy a szuperfoszfát fejtrá-

gya foszfortartalma rendszerint nem azonos, hanem csak bizonyos idő múlva kezd erőteljesen hatni a növény fejlődésére és pedig sekély alátakarás, a növény fejlődésének első szakaszaiban, mélytakarás pedig jóval húzamosabb ideig biztosítja a növény foszfor szükségletét.

Ezek alapján megállapították, hogy a növény foszforrelátását úgy lehet a legkedvezőbben biztosítani, ha a trágyázás mellett a talaj mélyebb rétegeibe is juttatnak szuperfoszfátot.

Ebből az egyetlen példából is láthatjuk, hogy a rádióizotópok hatalmas segítségnyújtást a tudományos trágyázástechnika kidolgozásában és ezen keresztül a mezőgazdaságban.

Ezzel az adagolással könnyűszerrel nyomom lehet követni a növény szervezetében a foszfor utját. A számlálócső megbízhatóan kimutatja, hogy a rádióaktív foszfor a növény melyik részében és milyen arányban van jelen. Napról-napra, sőt óróról-óról is követni lehet a foszfor utját, amint a gyökereken át a szárbá, levélkébe és a növény egyéb részeibe eljut.

Az egyszerű kísérletek és kísérletek nem maradtak eredmény nélkül, hisz rövidesen megerősödött az a régebbi megállapítás, hogy a növények nemcsak gyökereikkel, hanem levélzetükkel is képesek felvenni és hasznosítani a foszfort.

Kitűnt továbbá, hogy a szuperfoszfát fejtrá-

Lelőhelykeresés

Sokan úgy vélik, hogy az urán nagyon ritka elem. A valóság azonban az, hogy Földünkön az urán sokkal nagyobb mennyiségben fordul elő, mint például az ón, higany, ezüst, platina, arany, stb., s az összuránmennyiség akkora, hogy a bomlása által felszabaduló energia körülbelül huszszorosa a világ szén és kőolajkészletéből nyerhető energiának.

A természetben az urán különböző ásványokban (uranit, nasuturán, karnolit, stb.) található. Az uránérceknek többek között megvan az a jó tulajdonságuk, hogy nem szeretnek ismeretlenül elbujni a föld mélyében, hanem állandó életjeleket adnak magukról: az urán, bomlása folytan rádióaktív elemeket szül, amelyek alfa, beta és gamma-sugarakat bocsátanak ki és épp ezt a tulajdonságát használják fel a kutatók az érc felkutatására.

Különböző készülékeket, ugynevezett radiometereket és szcintillometereket használnak, amelyek jelzik a rádióaktív sugárzást. A gyakorlatban igen gyakran használt ilyen készülék a Geiger-Müller féle részecskeszámláló, amelyet egy doboz-szerű erősítőkészülékkel kapcsolnak egybe.

A kiállítást magyarázó szakemberek a gyakorlatban is bemutatják a készülék működését. A rádióaktív lélekhez hasonló dobozon apró lámpák pillognak. Az első lámpa minden egyes felvillanása 1, a másodiké 10, a harmadiké 100, stb., egységnek felel meg. Ha a rádióaktív sugárzás nem éri a Geiger-Müller csövet, a lámpácskák nagyon lassan pillognak, amit a levegőben mindig jelenlévő kozmikus sugárzás idéz elő. Amikor a kísérlet bemutatója rádióaktív kobaltot közelít a Geiger-Müller csőhöz, akkor a lámpák hirtelen nagyon gyorsan kezdenek pill-

Amiről nincs szó

A szovjet atomkutatók terén elért sikereik üteméről beszédesen ad számot az a vivmány, amely meg nem szerepel a kiállításon. A hatalmas szinkrofázotronról, vagy ahogyan tréfásan nevezik, vekszlerodromról van szó, amelyet Vekszler professzor, a Szovjet Tudományos Akadémia levelező tagja vezetésével építettek és hatalmas mérete miatt valóban lovardához hasonlít. Az új szinkrofázotron március 15-én kezdte meg működését és mindenben megfelelt a hozzá fűzött reményeknek.

A ciklotronról a szinkrofázotronig nagy utat tett meg a részecskegyorsító atomtechnika, hisz az új gyorsító berendezés csaknem a fény sebességével gyorsítja a protonokat, amelyeknek ugyanakkor 10 milliárd elektronvoltnyi energiát kölcsönöz. (Összehasonlításképpen megemlíthetjük, hogy az Egyesült Államokban működő legnagyobb részecskegyorsító, az úgynevezett beatron mindössze 6,3 milliárd elektronvoltnyi energiát közöl a protonokkal).

Az új szinkrofázotron lehetővé teszi, hogy az atomfizikusok felfedhessék a mezonok közti kötés jellegét, ami jelenleg az atomfizika terra incognitája.

De ki tudná a kiállítás valamely tárgyát az olvasó elé tárni? Hisz szólni kellene még az atomenergiát hordozó nyersanyagokról, az atommaghasadásról, a rádióaktív izotópok széleskörű alkalmazásáról, de mindazt, amit ez az oldal nem nyújthatott, még ma be lehet pótolni: meg kell tekinteni a kiállítást, amely még a laikus számára is valódi élményszámba megy.

Kóthay Tibor